

Läget på de globala energimarknaderna

Vecka 7, 2023

2023-02-15

Sammanfattning

I början av det nya året är energimarknaderna något lugnare jämfört med hösten 2022, stöttade av relativt mildt väder och fortsatta flöden av rysk olja, trots sanktioner.

Naturgaspriset på den nordvästeuropeiska marknaden har i princip halverats jämfört med priset vid publiceringen av marknadsbrevet före jul, tack vare milda temperaturer som har hållit de europeiska lagren på ovanligt höga nivåer. Även med ytterligare en köldknäpp innan uppvärmningssäsongen 2022/2023 är slut ser det alltmer ut som att Europa kommer att klara av den här vintern trots låga flöden från Ryssland och med relativt god lagerfyllnad. Fokus flyttas nu istället mot den lagerinjicering som måste ske under sommaren inför nästa uppvärmningssäsong.

Även det europeiska kolpriset har sjunkit under 2023 till följd av välfyllda lager, förutom under en köldknäpp i januari.

Oljepriset har stigit något jämfört med förra publiceringen, till följd av en minskad oro för den ekonomiska utvecklingen och förväntningar på den kinesiska efterfrågan. Priset har också pendlat till följd av osäkerheter kring sanktionerna mot rysk olja. Hittills har den ryska exporten varit relativt hög, även om Ryssland har aviserat en produktionsminskning från mars.

För en sammanfattning av energimarknaderna under 2022 se Energimyndighetens [Årskrönika 2022 – ett turbulent år på energimarknaderna](#) som publicerades den 8 februari.

<http://www.energimyndigheten.se/globalaenergimarknader>

*För Energimyndighetens löpande bedömning av det svenska energiförsörjningsläget till följd av kriget i Ukraina, se myndighetens [lägesbilder](#).

Innehåll

Sammanfattning	1
Olja	2
Naturgas	4
Kol och EU ETS	6

Priser vid stängning den 13/1

Olja	ICE Brent, front month		
	86,61	USD/fat	↑*
Naturgas	ICE TTF, month ahead		
	51,52	EUR/MWh	↓*
Kol	ICE AP12, front month		
	128,50	USD/ton	↓*
Utsläppsrätter	ICE EUA, Dec contract		
	92,22	EUR/ton	↑*

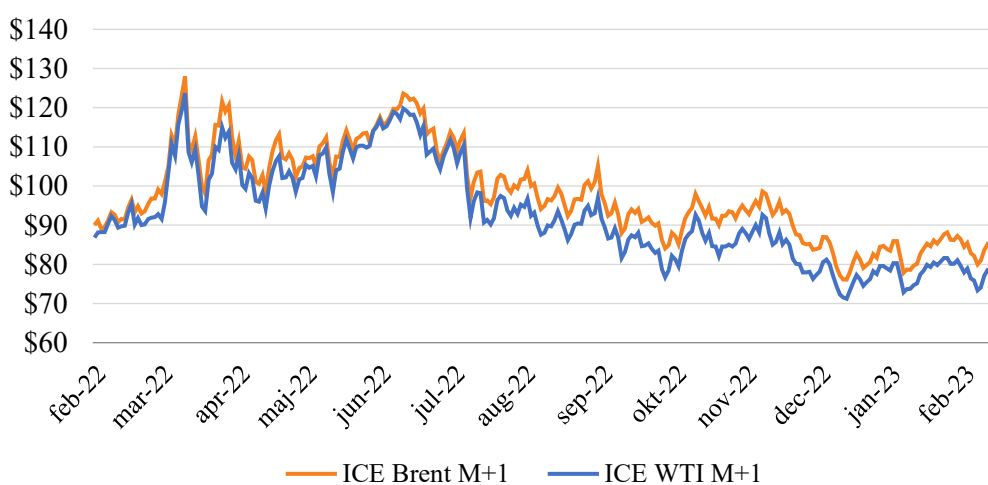
* Pilen indikerar prisrörelse sedan förra marknadsbrevet.

Olja

Initialt steg oljepriset efter nyåret och sedan dess har priset hunnit både sjunka och stiga igen. Under perioden 1 januari – 13 februari uppgick oljepriset till i genomsnitt USD83,9 per fat, vilket kan jämföras med USD81,5 per fat under december 2022. I veckan sjönk priset något när USA meddelade att man kommer släppa ytterligare 26 miljoner fat ur sitt beredskapslager, trots att man genomförde stora släpp under 2022. Lageravtappningen, som ska under andra kvartalet 2023, är beslutat sedan flera år tillbaka som en fas i en planerad gradvis minskning av beredskapslagren och har inget att göra med dagens marknadssituation.

Prisutvecklingen framöver kommer påverkas i stor utsträckning av den ekonomiska utvecklingen. Världsbanken prognosticerade en relativt negativ ekonomisk utveckling i sin januariprognos, med en stark ekonomisk inbromsning och fortsatt högt inflationstryck. IMF prognosticerar också en kraftig inbromsning och försämrad ekonomisk tillväxt jämfört med 2022 men ser samtidigt vissa tecken på att den globala ekonomiska tillväxten snart kan ha nått sin min-punkt och räknar med en mindre nedgång i tillväxten jämfört med Världsbanken samt en snabbare återhämtning.

Råoljepriser USD per fat

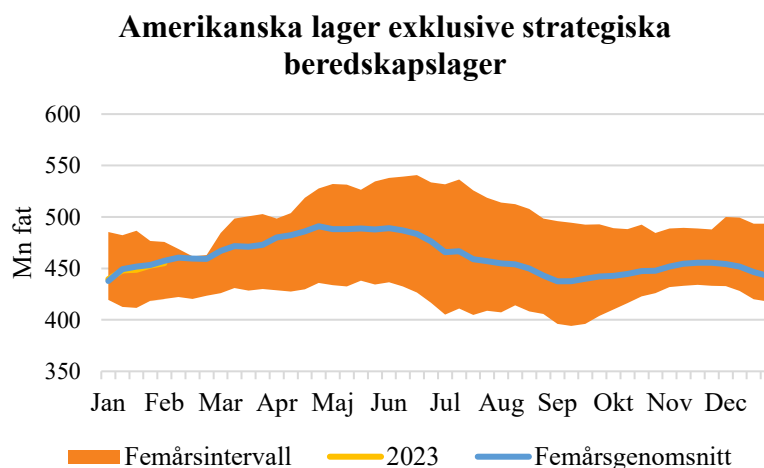
Källa: Intercontinental Exchange.

Osäkerheter kring den ekonomiska utvecklingen under 2023 samt den kinesiska efterfrågan är det som främst rör oljepriset i nuläget. I och med att sanktionerna mot import av rysk råolja trädde ikraft i EU i december har oljeleveranserna från Ryssland till Europa minskat ytterligare. Överlag har dock den ryska råoljeexporten ökat i januari, bland annat till följd av att råoljeleveranser som tidigare gick till Polen och Tyskland via rörledningen Druzhba istället skeppats ut. Det finns hittills inte heller några indikationer på att det ryska förbudet mot att handla med köpare som tillämpar pristaket på olja har föranlett minskningar i den ryska oljeexporten. Nyligen meddelade dock Ryssland att man kommer minska oljeproduktionen med 500 000 fat från mars för att stötta priserna, som ett gensvar på bl a EU:s sanktioner.

För Europa är det nu framför allt frågan om tillgången på medeldestillat som hägrar på kort sikt, där Ryssland har varit en stor importkälla på en redan stram marknad. EU:s sanktioner mot ryska oljeprodukter innebär att Ryssland förlorar sin främsta marknad för oljeprodukter och behöver hitta andra köpare. Europa i sin tur behöver hitta andra leverantörer och där är framför allt Mellanöstern, USA och Indien sannolika aktörer. Även Kina har kapacitet att öka sin export av oljeprodukter till Europa. I början av 2023 har de kinesiska exportkvoterna ökat markant jämfört med 2022. Eftersom Kina och Indien har köpt stora volymer rysk råolja under 2022 till kraftigt rabatterade priser har dessa länder möjlighet att positionera sig väl på oljeproduktmarknaderna. Till skillnad från Europa, där kapaciteten har minskat under de senaste åren, har raffinaderikapaciteten i Asien och Mellanöstern ökat.

Utfallet av sanktionerna mot oljeprodukter återstår att se; nya handelsflöden innebär förändrade försörjningskedjor och i många fall längre leveranstider som kan leda till att brist uppstår under en omställningsperiod. Det förändrade handelsmönstret och minskade leveranser från Ryssland bidrar till att marknader som redan innan kriget i Ukraina var strama till följd av pandemin och en längre tids underinvesteringar har än mindre marginaler, vilket leder till en benägenhet för priset att stiga och ökad volatilitet. Samtidigt har lagren av medeldestillat ökat och bland andra europeiska köpare har sökt förbereda sig inför de nu aktiverade sanktionerna. Hittills har oljemarknaden visat på effektivitet och god förmåga att rikta om leveranser från Europa till andra köpare och vice versa, även om produktmarknaderna i vissa fall har lite andra förutsättningar.

Om en tillfällig brist skulle uppstå inom OECD eller EU kan medlemsstater använda sig av sina beredskapslager för att temporärt stötta marknaden. Sverige och övriga medlemsstater har åtagit sig att hålla beredskapslager motsvarande minst 90 dagars nettoimport.

Källa: EIA.

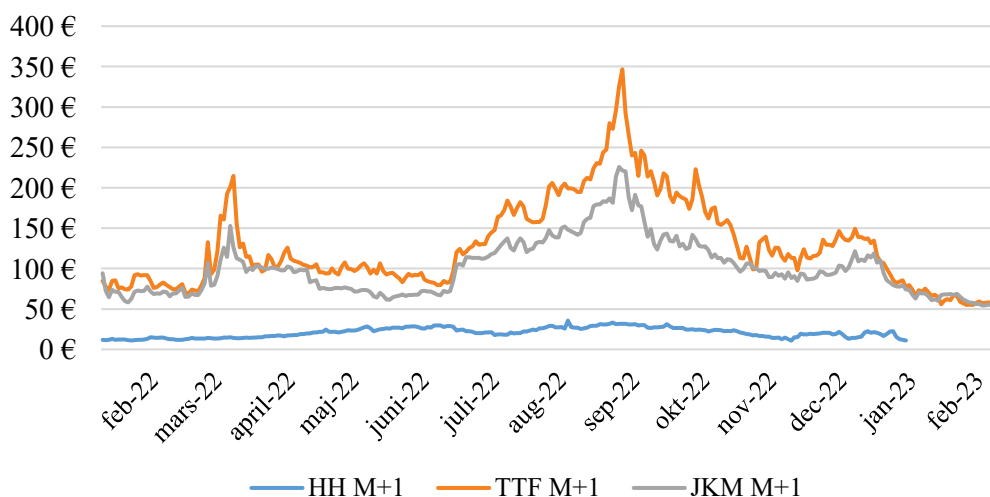
De amerikanska kommersiella råoljelagren har ökat och ligger nu för första gången på länge vid femårsgenomsnittet.

Naturgas

De två första veckorna av året låg TTF M+1 i genomsnitt på cirka EUR70 per MWh men priserna har pressats nedåt och i genomsnitt för januari månad låg TTF M+1 på cirka EUR65 per MWh.

Priserna på den nordvästeuropeiska naturgasmarknaden har under februari fortsatt nedåt. TTF M+1 stängde den 13 februari på EUR51,52 per MWh. Det är de välfyllda europeiska naturgaslagren, milda temperaturer och god tillförsel av LNG-import som påverkar priserna.

Naturgaspriser EUR per MWh

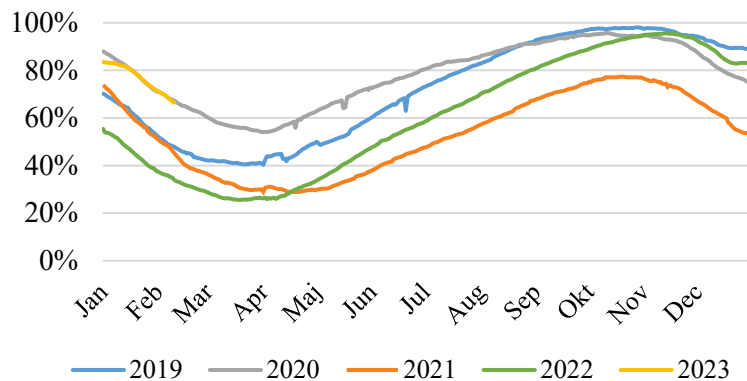

Källa: Montel. Priserna för Henry Hub (HH) är inte uppdaterade på grund av tekniska problem.

Det asiatiska benchmarkpriset JKM stängde den 10 februari på EUR53,76 per MWh och har likt det europeiska benchmarkpriset TTF pressats nedåt under januari och februari till följd av fortsatt höga lagernivåer och lägre efterfrågan i Asien då peak-vinterefterfrågan börjar nå sitt slut. De två kurvorna, JKM och TTF, följer varandra mycket nära och den prisbild där det europeiska priset på naturgas varit så pass mycket högre att LNG sökt sig till Europa börjar att ändras och det är med dagens priser allt lättare för Asien att attrahera amerikansk LNG.

De europeiska naturgaslagren var den 11 februari till 66 procent fyllda, att jämföra med dryga 34 procent vid samma tidpunkt året innan. Det faktum är att de europeiska naturgaslagren är mer välfyllda än vad marknaden befarat vid den här tidpunkten har pressat priserna.

Fyllnadsgrad gaslager EU totalt

Källa: GSE minus strategiska reserver.

EU-kommissionen har utsett plattformen Prisma att beräkna EU-ländernas gemensamma efterfrågan på gas som ett steg att implementera beslut att upprätta EU-gemensamma inköp av naturgas.

ICE, The Intercontinental Exchange, som hanterar handel på den virtuella hubben TTF i Amsterdam öppnar i februari en parallell marknad i London för handel på TTF-hubben. ICE kommer att fortsätta att hantera TTF marknaden i Amsterdam men öppnar också London-marknaden för att kunna undgå det pristak som EU beslutade om i slutet av 2022.

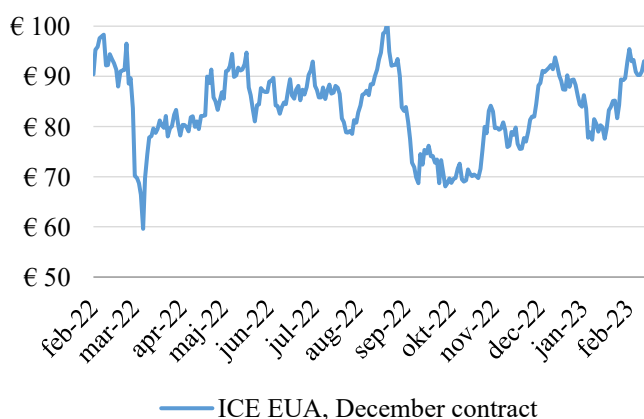
Kol och EU ETS

2023 har börjat relativt stillsamt för den europeiska kolmarknaden. Priserna har följt en nedåtgående trend bortsett från en kortare uppgång i mitten av januari. Uppgången berodde på en kortare period av kallare väder som också sammanföll med signaler om kommande ökningar i kinesisk efterfrågan på kol. De europeiska kollagren i Amsterdam/Rotterdam/Antwerpen (ARA)-regionen är nu mycket välfyllda.

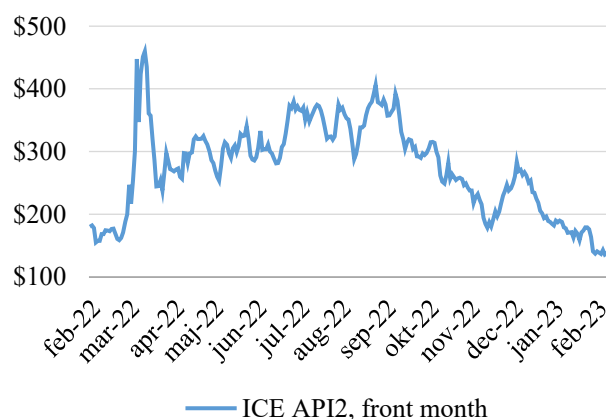
Som noterats i tidigare marknadsbrev har Sydafrika blivit allt viktigare för europeisk kolförsörjning i takt med att importen av ryskt kol fasats ut. Detta är något som syns tydligt i sammanställningar av utskeppningsvolymerna från den viktigaste sydafrikanska kolhamnen Richards Bay under 2022. Leveranser till Europa från Richards Bay sexdubblades under 2022 jämfört med 2021.

Den 13 februari var det europeiska kolpriset USD128,50 per ton.

Utsläppsrättspris EUR per ton

Kolpris USD per ton

Källa: Montel¹.

Källa: Intercontinental Exchange.

På marknaden för utsläppsrätter inom EU:s utsläppshandelssystem ETS brukar prisutvecklingen typiskt koppla till utvecklingen på marknaderna för kol, naturgas och el. Utvecklingen under de första veckorna av 2023 speglade i stort detta samband, men mot slutet av januari då energipriserna återgick mot en nedåtgående trend efter en kortare uppgång i mitten på månaden, fortsatte utsläppsrättspriserna uppåt. Åsikter går isär kring de exakta orsakerna till detta där vissa pekar på behov hos energi- och industriaktörer att köpa på sig extra utsläppsrätter, medan andra menar att det huvudsakligen rör sig om spekulation och inte så mycket om fundamentala faktorer.

Vad gäller utsläpp under 2022 kan noteras enligt en rapport från tankesmedjan Ember ökade utsläppen från EU:s elproduktion med 4 procent under 2022, som ett resultat av stora utsläppsökningar i Tyskland, Spanien, Italien och Bulgarien.

Den 13 februari var priset på utsläppsrätter 92,22 EUR per ton CO₂.

¹ Observera att från och med detta nyhetsbrev redovisas priser för dec-23-kontraktet.